

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (HST) = 40 kan. dolarů
Cena 1,88 + 0,12 (HST) = 2,00 dolary.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

*Datum, dokdy jsou noviny
předplaceny, je v pravém
horním rohu štítku!*
ISSN 1186-9283 (Print)
ISSN 1923-1784 (Online)

J Time
Committed
Á délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
647/728-0654
Praha: 222-261-811
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 9.

(499.)

Vol. 22.

satellite **1-416**

Thursday,

May 10,

2012

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
satellite1-416.com — zpravy.org — zpravy.ca — spravy.ca

Finále Plzeň - Rodina je základ státu

aneb

Filmy staré a zastaralé

Tentokrát se mi odjezd z Toronta podařil. Bylo to sice až na druhý pokus, ale o to to bylo lepší. Nepatřím k lidem, kteří by se připravovali na cestu dlouho. Jeden můj známý měl následující přístup, že vždy zabalil tři kufry a pak jeden nechal doma. Tento postup zdůvodňoval, že kdyby mu někdo ten kufr ukradl, že by se musel stejně bez něj obejít. Pravda, mně sice jednou ukradli pas a peníze, a také jsem to vyřešil. Tak není zapotřebí řešit takové zbytečnosti jako ponožky nebo trička. To se dá vždycky koupit na místě. V roce 1984, když jsem ráno v půl osmé měl být na letišti při cestě na Olympijské hry v Los Angeles, jsem byl večer tak unavený, že jsem si dal budík na čtyři ráno, s pocitem, že to zvládnou. Jenže jsem se probudil ve čtvrt na sedm a také jsem to stačil i bez taxíku. Za pět minut jsem byl na metru a v sedm jsem již byl na letišti.

Pravda, tehdy nechtěli, aby člověk byl na letišti dvě hodiny před odjezdem jako je tomu dnes. Tentokrát, když jsem zjistil, že již se před letem nestačím osprchovat, natož se podívat na zápas Chelsea-Barcelona, jsem si pro jistotu ještě natiskl letenku a nemohl jsem uvěřit svým očím: Místo data, které jsem měl v kalendáři po několik měsíců červeně zaškrtnuté (18. 4.), podobně jako jsme měli v dětství červeně vtištěný 7. listopad, jsem tam uviděl malým černým písmem datum 19. dubna. Nejprve mi polil pot, protože jsem tomu nevěřil. Pak jsem se podíval do počítače a pak jsem zavolal do Nítry (dnes se to jmenuje *Uniglobe*) a velice nenápadně, abych nevypadal jako blb, jsem se zeptal, jestli mi to skutečně letí zítra v 18:20 a skutečně to letělo o den později v 18:20.

Najednou byl čas i na fotbal i na procházku v High Parku. Mohl jsem to i vychutnat jako před léty, když bouchla islandská sopka. Jenže tehdy jsem přišel o čtyři dny z festivalu Finále. Tentokrát jen o jeden den aklimatizace v Praze. Zkrátka nečekaná pohoda na úvod.

V pondělí, když jsem přijel do Plzně, byl festival již v plném proudu. Přesto jsem hned první den stačil zvládnout čtyři filmy a nelitoval jsem, protože hned odpoledne byl snímek Jany Počtové *Generace Singles*, který dostal cenu Václava Táborského, kterou uděluje *Nadace Dagmar a Václava Táborských* a Mezinárodní porota soutěže dokumentárních filmů za nejlepší dokument autora/autorky do 35 let. Musím přiznat, že porota tentokrát vybrala správně. Režisérka si totiž vybrala skutečně rozličné lidi, kteří jsou sami z různých důvodů. I ve věku mezi třicítkou a pětacířicítkou jsou zde lidé, kteří museli sledovat, jak jim partnera vyrve zákeřná choroba. Vztah byl tak silný, že ani nechtějí navázat známost s někým jiným. Jindy se zase snaží nalézt partnera přes různé seznamovací podniky, které jsou neuvěřitelně trapné.

Trochu zklamáním byl pro mne film Alice Nellis *Perfect Days - I ženy mají své dny*. Film je na motivy divadelní hry Liz Lochheadové. Vypráví o kadeřnici, která chce v pozdním věku mít dítě, ale nemá partnera. Její homosexuální přítel má sice partnera, ale nemůže s ním mít děti. Trochu propletenec, který zachraňuje

MARTIN ŠULÍK: ZÁHRADA

skvělým výkonem Ivana Chýlka. Zatímco ostatní filmy Alice Nellis jsem viděl i několikrát, tento mi stačilo vidět pouze jednou.

Jedna sekce na festivalu byla věnována slovenskému režiséru Martinu Šulíkovi, jehož film *Cigán* jsme mohli vidět na Mezinárodním torontském filmovém festivalu. Zde jsem dal přednost jeho starším filmům. Devětadvadesátiminutový film *Záhrada* z roku 1995 režisér uvedl slovy jednoho polského kritika, který dělí filmy na staré a zastaralé. Zastaralé jsou ty, po kterých po roce ani pes neštěkne, zatímco staré, mohou mluvit i po sedmnácti letech. Film *Záhrada* k nim patří. Je to jeden z jeho nejlepších filmů. Vypráví příběh učitele Jakuba a jeho otce. Jakub je pronásledován vílnou vdanou milenkou Terezou a utíká před ní do rozpadlého domu. Film připomíná trochu slovenského režiséra Elo Havetu, trochu Tarkovského, ale hlavně je to Šulík samotný. Mistr režie a překvapení. A připočteme-li k tomu vynikající herecké výkony tandemu otec-syn Mariána Labudy a Romana Luknára je to zážitek na který se nezapomíná.

Martin Šulík dokáže mít v sobě i dostatek sebeironie a jeden z jeho prvních filmů *Neha* z roku 1991 nenašel pochopení u diváků, kterých zůstalo do konce promítání pouze pár. Film byl podmíněn dobou, v které vznikl. Šimon se ptá v úvodu filmu: „Co se stalo?“ „Zbil jsi otce.“ Odchází do města, kde se setkává s dvojicí s temnou minulostí. V roce, kdy film vznikl, bylo každému jasné, že se jedná o partnerský vztah bývalého estébáka a vládní prostitutky. Po letech, kdy vše splývá se mi nevybavila atmosféra lustrací a odhalování agentů. Agenti také nebyli tehdy tak otrlí jako dnes, když jsou z nich podnikatelé. Teprve při diskusi po filmu jsem si to vše spojil a dnes si myslím, že film byl lepší než tak jak ho kritika přijala a než jak ho přijímali diváci v Plzni.

Jedním z vrcholů Šulíkovi tvorby je *Klíč k určování trpaslíků aneb poslední cesta Lemuela Gullivera* natočená podle deníků režiséra Pavla Juráčka. Přestože jsem film před časem v Torontu již viděl, stále ke mně hovoří, bylo to vynikající svědectví o době před rokem 1968 a době normalizace. O tom jak je režisér filmu *Postavy k podpírání* a jeden z nejtalentovanějších filmařů, kterého jsme kdy měli rozdrčen dobou.

K ne příliš dobrým dokumentům bych zařadil závěr prvního večera *Smíchov pláče, Brooklyn spí*. Příběhy lidí z levého břehu Vltavy a zkoušení Čechovova *Racka*, pod vedením maďarského režiséra působilo trochu schizofrenně a jednalo se o příliš mnoho příběhů pro příliš krátký film.

Součástí letošního festivalu bylo i uvedení přehlídky polských filmů. V jedné z mezinárodních porot byl i světoznámý polský režisér Krzysztof Zanussi, jehož filmy se rovněž na festivalu promítaly. Po jedné projekci jsem se ho zeptal, zda si myslí, jestli jeho film *Struktura krystalu* může hovořit i dnes na Západě, kdy hrdina

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 7

Z FILMU JANY POČTOVÉ: GENERACE SINGLES